

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ И ЗАЕТОСТ НА ПРОДЪЛЖИТЕЛНО БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА (ПРОГРАМАТА)

I. ПРЕДПОСТАВКИ И НЕОБХОДИМОСТ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Осигуряването на условия и възможности за трудова заетост на продължително безработните лица¹ е сред основните приоритети на активната политика на пазара на труда и е в изпълнение на Препоръката на Съвета на ЕС за интегриране на продължително безработните лица на пазара на труда². В условията на икономически растеж се предприемат стъпки за подобряване на пригодността за заетост на лицата от тази уязвима група на пазара на труда, за улесняване на прехода към заетост и превенция на бедността и социалното изключване. Включването им в обучение и последваща заетост на субсидирани работни места и на първичния пазар е възможност да получат знания и умения, които да прилагат в реална работна среда и е предпоставка за устойчива интеграция на пазара на труда.

По данни на административната статистика на Агенцията по заетостта, през 2023 г. регистрираните в бюрата по труда продължително безработни лица са 32 976 средномесечно, което е 21.8% от всички регистрирани безработни лица за същия период.

Отчитайки националните приоритети в областта на заетостта, свързани с осигуряване на условия и възможности за подобряване качеството на работната сила и повишаване на заетостта в икономика с интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и с цел намаляване на броя на продължително безработните лица и тяхната успешна интеграция в заетост, лицата от тази уязвима група ще бъдат включени в обучения по Програмата, съобразени с потребностите им и в субсидирана и несубсидирана заетост.

II. ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Осигуряване на заетост на продължително безработни лица, регистрирани в бюрата по труда. Повишаване пригодността за заетост на лицата, обект на Програмата, чрез включването им в обучения, водещи до повишаване на знанията и квалификацията.

III. НЕПОСРЕДСТВЕНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Осигуряване на заетост на пълно или непълно работно време за срок до 12 месеца на продължително безработни лица.
- Повишаване конкурентоспособността на продължително безработните лица, чрез включването им в мотивиране за активно поведение на пазара на труда и обучение за придобиване на професионална квалификация.
- Създаване на предпоставки за постигане на устойчива заетост, чрез мотивиране за активно поведение на пазара на труда и формиране на трудови навици и професионални умения.

¹ "Продължително безработни" са безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация в поделение на Агенцията по заетостта не по-малко от 12 месеца, съгласно Допълнителните разпоредби на ЗНЗ.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H0220%2801%29&from=EN>

- Осигуряване на заетост във всички сектори на икономиката, при спазване на условията по чл. 56 от Закона за насърчаване на заетостта.
- Осигуряване на заетост за извършване на неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.).

IV. ОБХВАТ И ОБЕКТ

1. Обхват на Програмата

Програмата се реализира на територията на Република България, като с предимство са региони с равнище на безработица над средното за страната за предходната година. Програмата включва два компонента.

Компонент 1 – за работодатели от частния сектор;

Компонент 2 – за работодатели от публичния сектор в т.ч. наемане на безработни лица за работа в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.).

Включването на работодателите в Програмата се извършва чрез заявени работни места в областните дирекции „Бюро по труда“ и в дирекции „Бюро по труда“ (наричани по-нататък териториални поделения на Агенцията по заетостта), свързани с осъществяването от тях дейности. В Програмата се включват работодатели, които отговарят на изискванията на чл. 56 от Закона за насърчаване на заетостта.

2. Обект на Програмата

Обект на Програмата са продължително безработни лица в трудоспособна възраст, регистрирани в териториалните поделения на Агенцията по заетостта. Приоритетно в Програмата се включват продължително безработни лица, регистрирани в териториалните поделения на Агенцията по заетостта и сключили Споразумения за интеграция в заетост с териториални поделения на Агенцията по заетостта, които са:

- младежи до 29-годишна възраст (вкл.),
- лица, които са обект на месечно социално подпомагане,
- лица над 50-годишна възраст.

Подборът за включване в Програмата в посочените по-горе приоритетни групи, които са равнопоставени помежду си и останалите продължително безработни лица се извършва като се отчита продължителността на регистрацията им в териториалните поделения на Агенцията по заетостта. Насочването за включване в Програмата на безработните лица започва от тези, които са с най-продължителна регистрация в териториалните поделения на Агенцията по заетостта.

За работа в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.), подборът за насочване към заетост по Програмата може да се извърши измежду всички регистрирани безработни лица в риск от изпадане в продължителна безработица.

При подбор на безработните лица за включване в Програмата, териториалните поделения на Агенцията по заетостта се съобразяват с изискванията на работодателя за обявеното работно място. Окончателното решение за назначаване на работа между насочените от териториалните поделения на Агенцията по заетостта безработни лица се взема от работодателя.

3. Организации, които могат да бъдат работодатели по Програмата

Компонент 1

По Компонент 1 работодателите могат да бъдат читалища и организации от частния сектор, които разкриват работни места във всички сектори на икономиката и отговарят на изискванията на чл. 56 от Закона за насърчаване на заетостта.

Компонент 2

По Компонент 2 работодатели могат да бъдат организации от публичния сектор – държавни и общински лечебни заведения, общински училища, общински детски градини, както и предприятия с държавно участие и общински предприятия, отговарящи на изискванията на чл. 56 от Закона за насърчаване на заетостта, които заявяват работни места в сферата на осъществявани от тях дейности.

3.1. Приемът на заявки, подборът и оценката на работодателите по Компонент 1 и Компонент 2 (с изключение на наемане на безработни лица за работа в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия) се извършва по следния ред:

3.1.1. До изтичането на три месеца от решението на Министерския съвет за приемане на Националния план за действие по заетостта за съответната година или от утвърждаване на Програмата със заповед на министъра на труда и социалната политика, териториалните подразделения на Агенцията по заетостта обявяват на информационните си табла финансовите средства по Компонент 1 и Компонент 2 на Програмата, за които могат да сключват договори с работодатели. Информацията за финансовите средства за всички териториални подразделения на Агенцията по заетостта се обявява на интернет страницата на Агенцията по заетостта.

3.1.2. В срок 7 работни дни от обявяването по т. 3.1.1 работодателят подава в териториално отделение на Агенцията по заетостта заявка за свободните работни места по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта.

3.1.3. Не се допускат до подбор и оценка работодатели, които не отговарят на условията на чл. 56, ал. 1 от Закона за насърчаване на заетостта.

3.1.4. След извършен подбор, съгласно т. 3.2 за работодателите по Компонент 1 и т. 3.3 за работодателите по Компонент 2, се изготвя списък на одобрените работодатели, който се изнася на информационното табло на териториалното отделение на Агенцията по заетостта не по-късно от 7 работни дни след изтичането на срока по т. 3.1.2.

3.2. По Компонент 1 подборът и оценката на кандидат-работодателите се извършва от Съвета за сътрудничество към териториалните подразделения на Агенцията по заетостта по критериите в Приложението от Програмата в срок от 3 работни дни след изтичането на срока по т. 3.1.2. След извършване на подбора Съветът за сътрудничество предлага на директора на териториалното отделение на Агенцията по заетостта списък на работодателите, с които да бъде сключен договор.

3.3. По Компонент 2 подборът и оценката на кандидат-работодателите (с изключение на наемане на безработни лица за работа в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия) се извършва от Съвета за сътрудничество към териториалното отделение на Агенцията по заетостта в срок от 3 работни дни след изтичането на срока по т. 3.1.2., като с предимство са кандидат-работодатели, които:

- Извършват своята дейност в общини с по-висок относителен дял на продължително безработни лица от общия брой на регистрираните безработни за предходните 12 месеца, при подреждане на кандидатите в низходящ ред по този показател;

- Извършват своята дейност в населени места с по-малък брой на обявените в териториалните поделения на Агенцията по заетостта свободни работни места за предходния месец, при подреждане на кандидатите във възходящ ред по този показател.

При наличие на повече от един работодател на един и същ пореден номер и в случай, че финансовите средства не са достатъчни за финансиране на всички заявени работни места, с предимство се ползват работодатели, които през предходните 12 месеца не са ползвали субсидии за заетост по програми, насърчителни мерки и проекти по Националния план за действие по заетостта и Програма „Развитие на човешките ресурси“.

В случай, че отново има съвпадение с предимство е работодателят, който е осигурил заетост на първичния пазар на труда на по-голям брой продължително безработни лица през предходните 12 месеца.

Когато кандидатите са с еднакви характеристики, съгласно горепосочените критерии, то те се класират по реда на подаване на заявките, като Съветът за сътрудничество към териториалните поделения на Агенцията по заетостта може да вземе решение за сключване на договор с работодателите за по-малък брой от заявените работни места или за непълно работно време.

След извършване на подбора Съветът за сътрудничество предлага на директора на териториалното поделение на Агенцията по заетостта списък на работодателите, с които да бъде сключен договор

3.4. След приключена процедура по т. 3.1 и т. 3.3 включването на работодатели в Програмата се извършва по следния ред:

3.4.1. Териториалното поделение на Агенцията по заетостта обявява актуална информация на информационното табло и на интернет страницата на Агенцията по заетостта за неувоените или насочени след преразпределение финансови средства по Програмата, за които може да сключва договори с работодатели.

3.4.2. Работодателите подават в териториалното поделение на Агенцията по заетостта заявка за свободните работни места по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта.

3.4.3. Работодател, който е одобрил за наемане продължително безработно лице, насочено от териториално поделение на Агенцията по заетостта към заявеното работно място и отговаря на условията на чл. 56 от ЗНЗ, се одобрява за ползване на преференции по Програмата по реда на постъпване на заявките по т.3.4.2 до изчерпване на средствата по т. 4.1.

3.5. Териториалното поделение на Агенцията по заетостта в срок до 30 дни от подаването на заявките от работодатели по Компонент 1 или Компонент 2 сключва договори в рамките на средствата по т. 3.1.1 или 3.4.1 с одобрените работодатели, след оценка на съответствието и допустимостта им за получаване на минимална помощ по програми, проекти и насърчителни мерки за заетост и обучение, съгласно Глава 9а от ППЗНЗ.

При възникване на необходимост могат да се наемат безработни лица за работа в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.). Безработните лица се наемат, по предложение на кметовете на общините и съответните населени места или областните управители, за извършване на конкретни дейности. Назначаването им се извършва с разрешение на изпълнителния директор на Агенцията по заетостта, който информира министъра на труда и социалната

политика за техния брой, населено място, където ще работят и дейностите, които ще извършват.

V. ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

По Компонент 1

1. Провеждане на информационна кампания и предоставяне на консултации на работодателите и институциите, ангажирани с реализацията на Програмата.
2. Информирание, консултиране, насочване на продължително безработните лица от експертите в териториалните поделения на Агенцията по заетостта, с оглед включването им в Програмата.
3. Организиране и провеждане на мотивиране за активно поведение на пазара на труда при необходимост на включените в Програмата лица от психолозите, работещи към териториалните поделения на Агенцията по заетостта. Предоставяне на услуги като психологическо подпомагане, кариерно консултиране, професионално ориентиране, включване в Ателиета за търсене на работа, посредничество за разрешаване на комплексни проблеми, възпрепятстващи продължително безработните лица да започнат работа и др., които ще се провеждат от мениджърите на случай и психолозите, работещи към териториалните поделения на Агенцията по заетостта.
4. Организиране и провеждане на обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия от обучаваща организация, посочена от работодателя, последвано от субсидирана заетост съобразно придобитата квалификация.
5. Осигуряване на субсидирана заетост на лицата от целевата група на пълно или непълно работно време за срок до 12 месеца.
6. Организиране и провеждане на обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия от обучаваща организация, посочена от работодателя, последвано от несубсидирана заетост на успешно завършилите за срок не по-малък от 6 месеца на работното място, за което са обучени.

По Компонент 2

1. Провеждане на информационна кампания и предоставяне на консултации на работодателите и институциите, ангажирани с реализацията на Програмата.
2. Информирание, консултиране, насочване на продължително безработните лица от експертите в териториалните поделения на Агенцията по заетостта, с оглед включването им в Програмата.
3. Организиране и провеждане на мотивиране за активно поведение на пазара на труда при необходимост на включените в Програмата лица от психолозите, работещи към териториалните поделения на Агенцията по заетостта. Предоставяне на услуги като психологическо подпомагане, кариерно консултиране, професионално ориентиране, включване в Ателиета за търсене на работа, посредничество за разрешаване на комплексни проблеми, възпрепятстващи продължително безработните лица да започнат работа и др., които ще се провеждат от мениджърите на случай и психолозите в териториалните поделения на Агенцията по заетостта.
4. Организиране и провеждане на въвеждащо обучение и при необходимост, обучение на работното място от работодателите, наели безработните лица.
5. Осигуряване на субсидирана заетост на лицата, наети по Програмата, на пълно или непълно работно време за срок до 12 месеца.

6. При възникване на необходимост за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.), лицата се наемат за период до три месеца за работа при четиричасов работен ден. Работата се изпълнява по график, определен от работодателя, при условията на сумирано изчисляване на работното време.

VI. ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Основните принципи за реализация на Програмата са:

- **Законосъобразност и нормативна обвързаност** – Програмата е разработена на основание чл. 31 от Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) и се реализира при спазване на разпоредбите на чл. 16, т. 1, чл. 16а, ал. 1 и чл. 56 от ЗНЗ;
- **Прозрачност** – ангажиране в реализацията на Програмата на различни управленски и обществени структури;
- **Недопускане на дискриминация**, съгласно разпоредбите на Закона за защита от дискриминация;
- **Ресурсна осигуреност** – финансиране от държавния бюджет, съгласно Националния план за действие по заетостта за съответната година;
- **Социално партньорство** при реализация на Програмата.

VII. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

- **Информирание и консултиране** на безработните лица от експертите в териториалните поделения на Агенцията по заетостта за възможностите за включване в Програмата.
- **Предоставяне на специализирани посреднически услуги** от служителите в териториалните поделения на Агенцията по заетостта, включващи дейности за изготвяне на индивидуален план за действие, в който да се определи профила на всяко лице, с цел да се избере подходящата форма на подкрепа.
- **Предоставяне на услуги като психологическо подпомагане, кариерно консултиране, професионално ориентиране, включване в Ателиета за търсене на работа, посредничество за разрешаване на комплексни проблеми, отдалечавачи продължително безработните лица от трудовия пазар и др., които ще се провеждат от мениджърите на случай и от психолозите в териториалните поделения на Агенцията по заетостта.**
- **Мотивиране за активно поведение на пазара на труда за усвояване на знания и умения за търсене на работа и успешно представяне пред работодател.**
- **Осигуряване на субсидирана заетост на пълно или непълно работно време за срок до 12 месеца в частния и публичния сектор.**
- **Субсидирана заетост, при възникване на необходимост, за продължително безработни лица или лица в риск от изпадане в продължителна безработица (регистрирани безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда) за изпълнение на неотложни или специфични действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.).**
- **Обучение за придобиване на професионална квалификация от обучаваща организация, посочена от работодателя, последвано от субсидирана заетост или от несубсидирана заетост съгласно условията на чл. 63 от Правилника прилагане на Закона за насърчаване на заетостта.**

VIII. ИНСТИТУЦИИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Министерство на труда и социалната политика (МТСП)

- Министърът на труда и социалната политика утвърждава Програмата на основание чл. 31, ал. 5 от ЗНЗ.
- Осигурява необходимите финансови средства за реализация на Програмата от бюджета на МТСП за активна политика, съгласно определените размери в Националния план за действие по заетостта през съответната година.
- Оказва методическо ръководство при реализирането на Програмата.
- Извършва обща координация и контрол при реализация на Програмата.

2. Агенция по заетостта

- Осигурява методическо ръководство, координация и организация при изпълнение на Програмата.
- Предоставя финансови средства за реализиране на Програмата.
- Разпределя и преразпределя средствата, определени за реализация на Програмата по териториалните поделения на Агенцията по заетостта, съгласно чл. 27 от ППЗНЗ.
- Осъществява постоянен контрол по изпълнението на Програмата.
- Осъществява мониторинг по изпълнението на Програмата.
- Осигурява информация за реализацията на Програмата.

3. Областна дирекция „Бюро по труда”

- Превежда необходимите средства по сключени от териториалното поделение на Агенцията по заетостта договор с обучителната организация и работодателите.

4. Териториални поделения на Агенцията по заетостта

- Популяризират и разясняват Програмата на местно ниво.
- Информират и консултират работодателите и безработните лица за условията за участие в Програмата.
- Идентифицират безработните лица, обект на Програмата и извършват подбор, в съответствие с изискванията за заемане на заявените работни места по Компонент 1 и Компонент 2 от Програмата и насочват безработните лица към тях.
- Организируют и провеждат прием на заявки от работодатели по Компонент 1 и Компонент 2 по реда, определен в т.3.1 и т.3.4 от Програмата.
- Организируют провеждането на подбора и оценката на кандидатстващите работодатели по реда на т.3.1 и т.3.4 от Програмата.
- Сключват договори с безработните лица и обучаващата организация във връзка с провеждане на обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или квалификация по част от професия.
- Съвместно с работодателите провеждат подбора на лицата за включване в обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия.
- Насочват безработните лица, преминали успешно обучение, към заетост на субсидирани работни места по Програмата.
- Сключват договори за съвместна дейност с работодателя по Програмата и предоставяне на средства за заетостта на наетите лица.
- Заявяват потребностите от средства, необходими за изпълнение на Програмата.
- Координират връзките между институциите на местно ниво.
- Осъществяват контрол и координация по изпълнението на Програмата на местно ниво.
- Съдействат на контролните органи за извършване на проверки по изпълнение на Програмата.

- Предоставят информация на заинтересованите институции във връзка с реализацията ѝ.

5. Съвети за сътрудничество към териториалните поделения на Агенцията по заетостта

- Съдействат за реализация на Програмата.
- Осъществяват мониторинг и контрол на реализацията на дейностите по Програмата.
- Извършват подбора и оценката на кандидатстващите работодатели по реда на т.3.1 и т.3.4 от Програмата.
- Извършват наблюдение и контрол при изпълнението на Програмата.

6. Обучаващи организации

• Сключват договор с териториалното поделение на Агенция по заетостта за обучение на безработните лица.

- Провеждат обучение на включените в Програмата безработни лица.

7. Работодатели по Програмата

• Съвместно с териториалните поделения на Агенцията по заетостта провеждат подбор на лицата за включване в обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия.

• Разкриват работни места за изпълнение на дейностите, съгласно одобрената Програма.

• Сключват договор със съответното териториално поделение на Агенцията по заетостта за финансиране на заетостта на наетите по Програмата лица.

• Сключват индивидуални трудови договори по Кодекса на труда с безработните лица, насочени от съответното териториално поделение на Агенцията по заетостта.

• Осигуряват финансови средства за изпълнение на дейностите, за които не се предоставя финансиране по чл. 30а от Закона за насърчаване на заетостта.

- Създават необходимата организация за работа на лицата.

• Изплащат трудовите възнаграждения за отработеното време на наетите по Програмата лица в съответствие с разпоредбите на Кодекса на труда; допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в Кодекса на труда; възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или чл. 319 от Кодекса на труда.

• Изплащат осигурителни вноски за сметка на работодателя за фондовете на ДОО, върху полученото, включително начисленото и неизплатено, брутно трудово възнаграждение или неначисленото брутно трудово възнаграждение, но върху не по-малко от минималния осигурителен доход, съгласно Приложение № 1 от Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за съответната година, съгласно чл.6, ал.3 от Кодекса за социално осигуряване, както и за фондовете за Допълнително задължително пенсионно осигуряване и Националната здравноосигурителна каса; паричното възнаграждение по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване.

• Посочват обучаваща организация при организиране и провеждане на обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия.

• Изготвят, водят и предоставят текуща и отчетна документация за извършените дейности, обектите, на които се работи и др.

- Осъществяват непрекъснат контрол по изпълнение на Програмата.

8. Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

- Контролира работодателите, включени в Програмата, за спазване на трудовото законодателство и условията на труд и информира прилагащите институции за резултатите от контролната дейност.

9. Социални партньори

- Съдействат за популяризиране и реализиране на Програмата. Участват в мониторинга и контрола на Програмата чрез съвместни проверки на Съветите за сътрудничество и териториалните поделения на Агенцията по заетостта.

IX. ФИНАНСИРАНЕ

От Държавния бюджет се осигуряват средства:

1. На работодател, наел на пълно или непълно работно време продължително безработни лица, насочени от териториално поделение на Агенцията по заетостта, на субсидирани работни места на основание чл. 16, т. 6 и чл. 31 от Закона за насърчаване на заетостта се предоставят средства за:

1.1. Трудово възнаграждение при пълно работно време или почасово трудово възнаграждение при непълно работно време в размер, ежегодно определян в НПДЗ за съответната година, за действително отработено време.

1.2. Допълнителни възнаграждения с постоянен характер по минимални размери, установени в Кодекса на труда и в нормативните актове по прилагането му върху средствата по т. 1.1.

1.3. Възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или чл. 319 от Кодекса на труда.

1.4. Възнаграждения по чл. 40, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване.

1.5. Дължими вноски за сметка на работодателя за фондовете на ДОО върху полученото, включително начисленото и неизплатено брутно трудово възнаграждение или неначисленото брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по чл. 30а, ал. 1, т. 3 и 6 от Закона за насърчаване на заетостта, но върху не по-малко от минималния осигурителен доход, съгласно Приложение № 1 от Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за съответната година, съгласно чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване, както и за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и Националната здравноосигурителна каса, определени в Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за съответната година и в Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за съответната година.

Средствата са изчислени при трудово възнаграждение, определено в НПДЗ за съответната година.

1.6. За всяко безработно лице, включено в обучение, на обучаващата институция се предоставят средства за обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия в размер, определен в НПДЗ за съответната година.

1.7. На всяко безработно лице, включено в обучение се предоставя стипендия за всеки присъствен ден от участието му в обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия в размер, определен в НПДЗ за съответната година.

1.8. Средства за ежедневните транспортни разходи на част от продължително безработните лица, участващи в обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия, когато обучението се провежда в населено място, извън местоживеенето на безработните лица в размер, определен в НПДЗ за съответната година.

Средствата от държавния бюджет за сключване на нови договори за реализация на Програмата се разпределят между Компонент 1 и Компонент 2 в съотношение 40:60.

Разпределението на средствата по региони по Компонент 1 и Компонент 2 (с изключение на средствата за работни места в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия) се извършва по реда на чл. 27, ал. 1 от ППЗНЗ от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта въз основа на предложенията на областните дирекции „Бюро по труда“ и оценката им по критериите, утвърдени от министъра на труда и социалната политика в съответствие с приоритетите на правителството и на политиката по насърчаване на заетостта. При необходимост, преразпределение на средствата се извършва по реда на чл. 27, ал. 2 от ППЗНЗ.

Разпределението на финансовия ресурс в рамките на Компонент 2 в частта за наемане на безработни лица за работа в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.) е по условията на Програмата и при възникване на необходимост да се наемат безработни лица за работа в аварийни групи.

Работодателите осигуряват средства за:

1.1. Материални разходи за обезпечаване на разкритите работни места, в т.ч. за материали, суровини и др., необходими за осъществяване на дейността.

1.2. Обезпечаване на всички задължителни плащания, които не се поемат от Държавния бюджет, ако такива възникнат.

X. ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОГРАМАТА

Тази програма е със срок на действие до 31.12.2025 г.

На основа на мониторинга и оценката по изпълнение на Програмата може да се продължи срока на нейното действие.

XI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОГРАМАТА

В резултат на реализацията на Програмата се очаква намаляване броят на продължително безработните лица, регистрирани в териториалните поделения на Агенцията по заетостта чрез:

- Включване в мотивиране за активно поведение на пазара на труда, провеждано от психолозите, работещи към териториалните поделения на Агенцията по заетостта;
- Включване в обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия;
- Ползване на услуги като кариерно консултиране, професионално ориентиране, включване в Ателиета за търсене на работа, психологическо подпомагане, посредничество за разрешаване на комплексни проблеми, отдалечаващи продължително безработните лица от трудовия пазар и др., които се провеждат от мениджърите на случай и психолозите в териториалните поделения на Агенцията по заетостта;
- Включване на лицата в несубсидирана и субсидирана заетост в частния сектор;
- Наемане на лицата в публичния сектор за срок до 12 месеца,
- Наемане на лицата, при необходимост, за срок до 3 месеца в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.). Лицата, включени в аварийни дейности работят на 4-часов работен ден, но техният брой се определя допълнително.

Броят на включените в Програмата продължително безработни лица се определя с НПДЗ за съответната година.

XII. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА

Резултатите по Програмата ще се отчитат чрез следните методи:

- месечни присъствени списъци, които документират редовното присъствие на учебните занятия, брой на включените в курсовете представители на целевите групи;
- анкетни карти, които показват очакванията и удовлетвореността на участниците в обученията;
- оценки от междинни и окончателни изпити, положени от участниците в обученията - проверка на качеството на предоставеното обучение и степента на усвояемост на знанията;
- протокол от изпити на завършилите обучения за професионална квалификация, копие от издадени удостоверения и свидетелства на успешно завършилите - идентифицира се броят на успешно завършилите курсисти;
- други изисквания, според сключения договор с Агенцията по заетостта;
- брой устроени на работа лица на първичен пазар и на субсидирани работни места, брой устроени на работа по професии;
- брой консултирани лица и брой лица получили други услуги от териториалните поделения на Агенцията по заетостта.

В хода на реализация на Програмата ще се извършват следните действия:

- постоянен контрол по правилното разпределение и разходване на средствата;
- текущ контрол за спазване на трудовото законодателство от работодателите, сключили договори с териториалните поделения на Агенцията по заетостта;
- съвместни проверки между Съветите за сътрудничество и териториалните поделения на Агенцията по заетостта относно изпълнението на Програмата;
- Териториалните поделения на Агенцията по заетостта по места информират периодично Съветите за сътрудничество за изпълнението на Програмата и предоставят на Агенцията по заетостта текуща информация за резултатите от изпълнението на Програмата.
- Информацията от наблюдението и оценката ще се използва в Министерство на труда и социалната политика и организациите, отговорни за изпълнение на Програмата, за допълнение и изменения на Програмата. В края на съответната година Агенцията по заетостта изготвя отчет до министъра на труда и социалната политика относно постигането на целите на Програмата и изразходването на средствата по нея, като се посочват срещаните трудности при реализацията на Програмата и се предлагат мерки за преодоляването им.

**ПОДБОР И ОЦЕНКА НА РАБОТОДАТЕЛИ ПО КОМПОНЕНТ I
ЗА ВКЛЮЧВАНЕ В ПРОГРАМАТА**

I. Съветът за сътрудничество към съответното териториално поделение на Агенцията по заетостта допуска за подбор и оценка работодатели, които са подали заявки в определения срок и отговарят на следните условия:

1. да нямат изискуеми публични задължения;
2. да са регистрирани по действащото законодателство;
3. да нямат задължения за неизпълнение на сключени договори по програми, мерки и обучения, както и по проекти по програми „Развитие на човешките ресурси“;
4. към момента на подаване на заявката за ползване на средства по програмата да не са освобождавали през последните три месеца работници и служители, наети на работни места за същите длъжности, на които се наемат безработни лица;
5. да не получават средства от други източници за финансиране на същите разходи, посочени в чл. 30а ЗНЗ.

Работодателят доказва с писмена декларация обстоятелствата по т. т. 1, 3, 4 и 5, като за верността им носи наказателна отговорност.

II. Оценката се извършва по следните критерии и параметри:

Критерии	Точки
1. Вид на предприятието, съгласно Закона за малките и средни предприятия:	
1.1. Микро предприятие	10
1.2. Малко предприятие	5
1.3. Средно предприятие	3
1.4. Голямо предприятие	1
2. Ползвани програми и насърчителни мерки през предходните 24 месеца. Запазена заетост на наетите безработни лица след изтичане срока на договора по програмата или насърчителната мярка, вкл. и на допълнителния период по чл. 56, ал. 5 от ЗНЗ по договори, изпълнени през предходните 24 месеца:	
2.1. Запазена заетост на до 50 %, включително от наетите безработни лица за срок не по-малък от 3 месеца;	10
2.2. Запазена заетост на над 50 % от наетите безработни лица за срок не по-малък от 3 месеца	15
3. Изпълнение на задълженията по предходни договори без санкции по програми, мерки и обучения, както и по проекти по програми „Развитие на човешките ресурси“	5
4. Неизползвани програми и насърчителни мерки през предходните 24 месеца.	20

5.Осигурено трудово възнаграждение над минималния осигурителен доход за съответната длъжност и икономическа дейност	
5.1. Осигурени суми от работодателя за трудово възнаграждение над 5 до 10 %, включително над минималния осигурителен доход за съответната длъжност и икономическа дейност на не по-малко от 50% от заявените работни места за целия период на субсидиране.	5
5.2. Осигурени суми от работодателя за трудово възнаграждение над 10 до 15 % над минималния осигурителен доход за съответната длъжност и икономическа дейност на не по-малко от 50% от заявените работни места за целия период на субсидиране.	10
5.3. Осигурени суми от работодателя за трудово възнаграждение над 15% над минималния осигурителен доход за съответната длъжност и икономическа дейност на не по-малко от 50% от заявените работни места за целия период на субсидиране.	15
Максимален брой точки	50

По т. 2 и 3 от Критериите за оценка, информация се получава от регистъра на Агенцията по заетостта за сключените договори за субсидирана заетост.

По т. 5 от Критериите за оценка, работодателите посочват в заявката броя на работните места и размера на трудовото възнаграждение, което ще осигурят за съответната длъжност и икономическа дейност.

III. След оценяване по посочените критерии, работодателите се класират в низходящ ред според получената обща оценка.

В случай, че класирани работодатели, образуват „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия в списъка на одобрените работодатели се включва само този от тях, който е получил най-голям брой точки, в случай, че средствата не са достатъчни за удовлетворяване на всички заявки.

IV. При равни оценки, в случай че финансовите средства не са достатъчни за финансиране на заявените работни места, с предимство се финансират работодатели, които през предходните 12 месеца са осигурили заетост на първичния пазар на труда на регистрирани безработни лица от целевата група, като критерият е общият брой на устроените лица. Когато този подход не е приложим работодателите се класират по реда на подаване на заявките, като Съветът за сътрудничество взема решение за сключване на договор с работодателите за по-малък брой от заявените работни места или за непълно работно време.

V. Съветът за сътрудничество предлага на директора на териториалното поделение на Агенцията по заетостта списък на работодателите, с които в едномесечен срок да бъдат сключени договори за ползване на средства по програмата, след извършена проверка за допустимост и съответствие с условията за минимални помощи.

При предоставяне на средства под формата на схеми за минимална помощ се извършва проверка на работодателите по Методика за оценка за съответствието на минимална помощ по програми, проекти и насърчителни мерки за заетост и обучение, утвърдена на основание чл. 28в, ал. 11 от ППЗНЗ със заповед на изпълнителния директор на Агенцията по заетостта.

В случай, че в едномесечния срок не се сключи договор с работодател от списъка на класираните по реда на т. III работодатели или сключените договори са за по-малко от

одобрените работни места, договор се сключва в рамките на неусвоените средства със следващия класиран работодател и допустим за получаване на минимална помощ по реда на Глава девета „а” от ППЗНЗ.